

industrieën na, welke hun beteekenis is voor de behoeften in Nederland en voor den export.
B b V 1 (B 3) *Econ. Statistische Berichten 30 Oct. 1929*

Het Nederlandsche scheepsbouw- en reparatiebedrijf

Goedkoop, Dzn., D. — In Nederland bleef men met den bouw van ijzeren schepen lang achterstallig. De Nederlandsche reederijen hadden geen vertrouwen in onze werven. Vanaf het eerste oorlogsjaar wisselt het beeld snel. De hierop snel opeenvolgende enorme uitbreiding en inkrimping veroorzaakten een catastrofe. Van een rendabel nieuwbouwbedrijf is nog nauwelijks sprake. Het verkrijgen van goede, geschoolde werkkrachten is een der grootste moeilijkheden. Op het gebied van scheepsreparatie heeft ons land een wereldvermaardheid.
Finanzwirtschaftliche Uebersicht der statistische Abteilung (der)
Amsterdamsche Bank Oct. 1930

B b V 8 (B 3h)

De rijwielvoorziening in ons land

Hoogstraten, Ir. S. — Het aantal rijwielen, in ons land in gebruik, is relatief zeer groot. In de vraag wordt bijna geheel door de Nederlandsche industrie voorzien. Het rijwiel is dermate genormaliseerd, dat men van een standaardrijwiel kan spreken en de voorwaarden voor productie in het groot zijn geschapen. De ontwikkeling in de Nederlandsche rijwielindustrie is echter een hoogst ongezone: de enorme versnippering, welke schr. aantoot, heeft hoogst nadeelige gevolgen.

B b V 20 (B 3c)

Econ. Statistische Berichten 16 Oct. 1929

IX. VERZEKERING

Veranderde beleggingsinzichten bij levensverzekeringsmaatschappijen

Niemeyer, Dr. M. — De belangrijkste verschuivingen in de beleggingen betreffen over de laatste 25 jaar een vermindering van de belegging in effecten en onroerende goederen ten bate van hypotheken en leeningen op onderhandsche schuldbekentenissen aan publiekrechtelijke lichamen. Onder de effecten gaan we steeds meer aandeelen tellen in plaats van obligatiën.

B b IX 2 (B 8)

Econ. Statistische Berichten 30 Oct. 1929

X. FINANCIERINGSINSTELLINGEN

Het Nederlandsche scheepshypotheekbankbedrijf

Jonker Jr., J. — Schr. deelt de resultaten mede van een onderzoek in de jaarverslagen van de Nederlandsche scheepshypotheekbanken. O.m. blijkt, dat het meerendeel op binnenschepen wordt verstrekt. In totaal is f 95 miljoen uitgezet.

B b X 4 (B 6a)

De Nederl. Mercur 3 Oct. 1929

De ontwikkeling van het landbouwcredietwezen

Gezelle Meerburg, Mr. O. — De boerenleenbanken zijn in 30 jaar een factor van beteekenis geworden in het Nederlandsche bankwezen. De ontwikkeling is te danken aan de behoefte van de land- en tuinbouwers aan een speciaal crediet, aan de doeltreffendheid der Boerenleenbanken en aan hare soliditeit.

B b X 5 (B 6a)

Econ. Statistische Berichten 2 Oct. 1929

De centrale's der boerenleenbanken

Gezelle Meerburg, Mr. O. — De 2 Centrale's hebben ten doel, het onderling uitwisselen van gelden tusschen de banken. Later kwam hierbij de inspectie en controle over de aangesloten banken. In het algemeen hebben de centrales groote saldi. (Einde 1928 samen 130 miljoen). De belegging dezer gelden wordt nader gezien.

B b X 5 (B 6a)

Econ. Statistische Berichten 9 Oct. 1929

NIEUWE BOEKEN

A. Bedrijfshuishoudkunde

Adermann, W. Die russische Baumwollindustrie nach dem Kriege. Berlin, 1929.

Althaus, P. O. Wie 's gemacht wird. 16 vorbildliche Reklamefeldzüge aus der Praxis des Reklameberaters. Zürich, 1929.

Back, E. Die Wiener Börse und ihre Chancen. Wien, 1929.

Balzer, A. und E. Rölzger. Praktische Winke und Ratschläge für den Werbebeamten in der Privat-Krankenversicherung. München, 1929.

Baumeister, F. Betriebswirtschaftliche Grundlagen und Organisationsfragen der deutschen Herd- und Ofenindustrie. Osnabrück, 1929.

Bear, J. B. and G. P. Woodruff. Commodity exchanges. New York, 1929.

Boormann, Fritz. Sie oder wir. Berlin, 1929.

Buhl, H. Die Wertreklame. Eine betriebswirtschaftliche Studie. Stuttgart, 1929.

Burt, H. E. Psychology and industrial efficiency. London, 1929.

Comish, N. H. Co-operative marketing of agricultural products. London, 1929.

Derby, W. O. Store management for profit. New York, 1929.

George, Heinz. Die Lage des Kautschukmarktes in der Nachkriegszeit. Berlin, 1929.

Geyrhalter, E. Durchführungsmöglichkeiten der kurzfristigen Erfolgsrechnung. München, 1929.

Grosz, Edwin. Reklame im kleinen Geschäftsbetrieb. Frankfurt a. M., 1929.

Grosse, Armin. Konkurs und Vergleich. München, 1929.

Haller, R. Geschäftskraftwagen und ihre wirtschaftliche Verwendung für den Kundendienst. Berlin, 1929.

Hecht, W. Der Zement-Kartellpreis. Versuch einer Beurteilung. Leipzig, 1929.

Heitschel, E. Fabrikmarken oder Handelsmarken? Halle (Saale), 1929.

Knapp, A. Reclame. Propaganda. Werbung ihre Weltorganisation. Berlin, 1929.

Lais, E. Die Lage der Oberbadischen Baumwollindustrie.

Leeuw, I. de. Moderne administratieve bedrijfsorganisatie. Eine wirtschaftspolitische Untersuchung unter Einbeziehung der Verhältnisse der gesamtdeutschen Baumwollindustrie. Schopfheim, 1929.

Leeuw, I. de. Moderne administratieve bedrijfsorganisatie. Deel I. Purmerend, 1929.

Martin, O. Das Schichtungswesen in der modernen Wirtschaft unter betonter Beachtung des deutschen Gestaltungsproblems. Göttingen, 1929.

Nell-Breuning, O. von. Rationalisierung der Verteilung. Gladbach, 1929.

Oelrichs, H. Breslauer Handelsgebräuche. Sammlung der Gutachten der Industrie- und Handelskammer Breslau über Gewohnheiten und Gebräuche im Handelsverkehr aus den Jahren 1910 bis 1928. Breslau, 1929.

Polak, V. Zeitstudie und Arbeitszeitermittlung. Düsseldorf, 1929.

Presbey, F. The history and development of advertising. New York, 1929.

Radzibor, W. von. Das Problem des langfristigen Kredits für die mittlere und kleinere Industrie. Rostock, 1929.

Reilly, W. J. Marketing investigations. New York, 1929.

Saliers, A. Handbook of corporate management and procedure. New York, 1929.

Schmid, C. H. Der Kostenvoranschlag. Stuttgart, 1929.

Schmiedchen, J. Neues Handbuch der Reklame. Berlin, 1929.

Schulz, E. Organisation und Stückzeitberechnung im Holzbearbeitungsbetrieb. Berlin, 1929.

Sears, J. H. The new place of the stockholder. New York, 1929.

Seiffert, R. Das Kölner Einzelhandels-Institut. Stuttgart, 1929.

Silk Association of America. Broad silk division. Cost accounting for broad silk weavers. A manual. New York, 1929.

Staveacre, F. W. F. Tea and tea dealing. Foreword by H. Salmon. London, 1929.

Taschenberg, F. R. Umsatzsteigerung durch Marktanalyse. (Die systematische Markt-Untersuchung). Dresden, 1929.

Tead, O. Human nature and management. The applications of psychology to executive leadership. New York, 1929.

Thomas, R. H. The merchandising of petroleum products. Des Moines, Ia., 1929.

Williamson, The retail grocer's problems. Washington, 1929.

B. Boekhouden en Accountancy

Bertenrath, Ernst W. Organisationsprobleme der Revisions- und Trennhandbetriebe. Krefeld, 1929.

Bröring, Anna. Die Bilanzierung der Hypotheken. Papenburg, 1929.

Buhl, H. Die geschichtlich begründete Kontentheorie. Ein Beitrag zur Geschichte der doppelten Buchhaltung. Stuttgart, 1929.

Eckardt, H. W. Accounting in the lumberindustry. New York, 1929.

Grisell, T. O. Budgetary control of distribution. New York, 1929.

Leidscham, O. H. Wie werde ich bilanzsicher? Kurzgefasste, leichtverständliche Bilanzlehre. Stuttgart, 1929.

Sanders, Th. H. Industrial accounting. Control of industry through costs. New York, 1929.

Starzinger, Karl. Buchführungs- und Bilanzlehre. Salzburg, 1929.

Zeidler, F. Der Kosteningenieur. Entwurf zu einem Grundplan des industriellen Rechnungswesens. Berlin, 1929.

A. Bedrijfshuishoudkunde

Aspley, J. C. Dartnell direct advertising guide. Chicago, 1929.

Aymar, G. C. Introduction to advertising illustration. New York, 1929.

Bachem, J. Das Eindringen der Reklame in die deutschen politischen Tageszeitungen. Köln, 1929.

Baldwin, W. H. Shopping book. New York, 1929.

Baum, W. Betriebswirtschaftliche Organisation mittlerer Maschinenfabriken mit Kleinserien- bzw. Einzelfabrikation. Aachen, 1929.

Boyle, J. E. Orderly marketing of grain. Toledo, O. 1929.

Brisco, N. A. and others. Retail credit procedure. New York, 1929.

Burgard, L. Le régime financier des chemins de fer de l'état. Paris, 1929.

Burt, H. E. Psychology and industrial efficiency. New York, 1929.

Casey, C. C. Way to more productive selling. New York, 1929.

Dabritz, W. Die typischen Bewegungen im Konjunkturverlauf. Bemerkungen zur Klassifikation von Harvard unter dem Gesichtspunkt der deutschen Verhältnisse. Leipzig, 1929.

Denoyer, C. et *A. Morcau.* La part de fondateur ou bénéficiaire. Paris, 1929.

Dwiggings, W. A. Lay-out in advertising. London, 1929.

Filhol, J. et *Ch. Bihoreau.* Le pétrole. Son industrie, son commerce, son rôle dans la politique des peuples. Paris, 1929.

Forbes, Russell Governmental purchasing. New York, 1929.

Frerk, C. W. Reklame-Fachwörterbuch des Reklame-, Druck- und Verkaufswesens. Berlin, 1929.

Gaucke, E. Technik und Psychotechnik einer Hollerith-Lochkartenbank bei Verwendung von Lochmaschinen-Kombinationen. Berlin, 1929.

Grünfeld, E. Genossenschaftswesen, seine Geschichte, volkswirtschaftliche Bedeutung und Betriebswirtschaftslehre. Berlin, 1929.

Hauck, W. Ch. Arbeitszeitproblem und Industriekostenwirtschaft. Theorie der optimalwirtschaftlichen Betriebszeit. Berlin, 1929.

Hotchkiss, W. E. and others. Mergers, consolidations and affiliations. New York, 1929.

Jordan, J. P. Controller, his functions, activities and relationships with the line organization and other specialized departments. New York, 1929.

Knight, A. A. Common sense advertising. London, 1929.

Longuecker, J. W. Selling insurance by cooperative advertising. New York, 1929.

Mc. Niece, T. M. Measurement and control of selling and distribution costs. New York, 1929.

Magill, R. F. Cases on business organization. New York, 1929.

Maier, Max. Die steuerliche Behandlung der Anlagewerte des Betriebsvermögens im Lichte privatwirtschaftlicher Forschung. Leipzig, 1929.

Management, Scientific, in American industry by the Taylor Society. Editor H. S. Person. New York, 1929.

Mears, C. W. Salesmanship for the New Era. London, 1929.

National Industrial Conference Board. Industrial standardization. New York, 1929.

National Industrial Conference Board. Mergers in industry. New York, 1929.

Partington, J. E. Railroad purchasing and the business cycle. Washington, 1929.

Plaut, Paul. Die Psychologie der produktiven Persönlichkeit. Stuttgart, 1929.

Poppelreuter, W. Arbeitspsychologische Leitsätze für den Zeitnehmer. München, 1929.

Ramin, J. Bénéfices et bilan au point de vue fiscal. Paris, 1929.

Reitell, C. Humanizing costs findings. New York, 1929.

Renard, C. A. Allocation of selling and administrative expenses to units sold. New York, 1929.

Ritterhausen, H. Die Reform der Mündelsicherheitsbestimmungen und der industrielle Anlagekredit. Jena, 1929.

Saurau, F. X. Der Weg zum Reichtum. Lebenserinnerungen und Geschäftserfahrungen Carnegies, Rockefellers und Fords. Wien, 1929.

Secrist, H. Widening retail market and consumers' buying habits. New York, 1929.

Shibley, F. W. The new way to net profits. London, 1929.

Shively, H. H. Ohio ordinances regulating retail competitive practices. Columbus, O. 1929.

Stockwell, H. G. Introduction to business management. New York, 1929.

Surrey, R. Layout technique in advertising. New York, 1929.

Thomas, R. H. The merchandising of petroleum products. Waterloo Iowa, 1929.

Tipper, H. and *G. French.* Advertising fundamentals. New York, 1929.

Törnqvist, G. Kostnadsanalys och prissättning i detaljaffären. Stockholm, 1929.

Vaes, U. J. La technique du financement des entreprises et spécialement des sociétés anonymes. Paris, 1929.

Viebahn, Bruno. Die Ausbildung des kaufmännischen Nachwuchses im industriellen Groszbetriebe. Langensalza, 1929.

Vogl, Victor. Absatzprobleme. Das Handbuch der Verkaufsführung für Erzeuger, Grosz- und Einzelhändler. Stuttgart, 1929.

White, P. Sales quotas. New York, 1929.

Williams, L. A. Illustrative photography in advertising. San Francisco, 1929.

Willis, H. Parker, and J. I. Bogen. Investment banking. New York, 1929.

B. Accountancy en Boekhouden

Baron, L. A. and F. Davis. Material control and stores accounting. New York, 1929.

Batardon, L. Traité pratique des sociétés commerciales aux points de vue comptable, juridique et fiscal (avec formules). Paris, 1929.

Bell, S. Practical accounting. Chicago, 1929.

Blazer, C. A. Contrôle bij banken. Purmerend, 1929.

Bodenthal, A. Praktischer Leitfaden für Maschinenbuchhaltung. Berlin, 1929.

Buhl, H. Buchhaltungsformen und -verfahren. Karlsruhe i. B., 1929.

Cook, J. B. and others. Ice accounting. Chicago, 1929.

Eckert, W. Die Buchführungsvorschriften für gewerbliche Betriebe im geltenden Steuerrecht. Stuttgart, 1929.

Eckhardt, H. W. Accounting in the lumber industry. New York, 1929.

Essen Lzn., L. van Eenige beschouwingen over administratieve organisatie. Purmerend, 1929.

Gersten, C. Petite méthode graduée pour apprendre à lire un bilan. Paris, 1929.

Geyrhalter, E. Durchführungsmöglichkeiten der kurzfristigen Erfolgsrechnung. München, 1929.

Hogeweg, G. P. J. De ontwikkeling der contrôleleer. Purmerend, 1929.

Jackson, J. H. Auditing problems. New York, 1929.

Lüpke, J. und F. Gellert. Handbuch für die Kalkulation im Photographengewerbe mit Anleitung für eine zweckentsprechende Buchführung. Berlin, 1929.

Ross, D. H. Hire purchase accounting. London, 1929.

Rummel, K. Die Kalkulatorische Bewertung von Anlagen. Düsseldorf, 1929.

Sanders, T. H. Industrial accounting. New York, 1929.

Saypol, J. H. Principles of modern bookkeeping. Baltimore, 1929.

Strain, M. M. Industrial balance sheets. A study in business analysis. New York, 1929.

Trinquier, M. Introduction à la comptabilité industrielle. Paris, 1929.

Wagner, M. F. Accounting for fixed capital expenditures. New York, 1929.

**FEDERATIEF EXAMEN VAN HET NEDERLANDSCH
INSTITUUT VAN ACCOUNTANTS EN DE NEDER-
LANDSCHE ORGANISATIE VAN ACCOUNTANTS**

Accountancy C

I

WOENSDAG 13 NOVEMBER 1929

Beschikbare tijd 3½ uur

De N.V. Vereenigde Oliefabrieken te H. perst uit een viertal zaadsoorten olie. Bij het productieproces komt, tegelijkertijd met de olie, een bijproduct te voorschijn, dat gedeeltelijk onverwerkt wordt verkocht, gedeeltelijk onder toevoeging van andere grondstoffen tot verschillende fabrikaten wordt verwerkt. Zoowel het bijproduct in onverwerkten toestand als de daaruit

vervaardigde fabrikaten moeten, om verkoopbaar te zijn, nog een minimum-percentage olie bevatten, terwijl het vochtgehalte, dat door toevoeging van water kan worden verhoogd, een zeker maximum-percentage niet mag overschrijden. Het is technisch uiterst moeilijk, zoo niet onmogelijk, het minimum-oliegehalte en het maximum-vochtgehalte volkomen te bereiken. Wel kunnen beide vrij nauwkeurig benaderd worden. Tijdens den opslag van het bijproduct en van de daaruit vervaardigde fabrikaten kan het vochtgehalte door atmosferische invloeden zoowel stijgen als dalen.

Tusschen olie en bijproduct, resp. de uit het laatste vervaardigde producten, bestaat steeds een aanzienlijk prijsverschil; de prijs van de olie is veel hooger dan die van het bijproduct.

Behalve de fabrikaten, die de fabrieken maken uit het door eigen productie verkregen bijproduct, verwerken zij ook op groote schaal van andere binnen- en buitenlandse oliefabrieken gekocht bijproduct, waarbij de aankoop steeds geschiedt op conditie „bruto voor netto” en de balen of zakken, die als emballage dienst doen, of verkocht worden of gebruikt voor de verzending van eigen fabrikaat.

De door de fabriek verwerkte grondstoffen (zaadsoorten) worden alle gekocht op basis van een bepaalde zuiverheid; derhalve niet op basis van een bepaald olie-gehalte. De prijzen gelden per ton of per last „netto uitgeleverd gewicht te Amsterdam of Rotterdam uit zee-schip”, door den graan-factor te contrôleeren. De zakken worden niet afzonderlijk in rekening gebracht, maar zijn in den prijs begrepen; evenals die van het gekochte bijproduct worden zij of verkocht of voor verzending van eigen producten gebruikt. Bij verkoop van de bijproducten geldt steeds de conditie „bruto voor netto”; bij verkoop van olie daarentegen heeft de prijs betrekking op het netto-gewicht en wordt de emballage afzonderlijk in rekening gebracht.

Bij aankomst van een partij zaad, hetwelk steeds in het buitenland wordt gekocht onder conditie „cif Amsterdam of Rotterdam”, worden daarvan door den graan-factor monsters genomen, waarvan er twee worden gezonden aan den koper, twee aan den verkooper en twee of meer aan een daartoe door koper en verkooper in gemeen overleg aangewezen bureau van experts, dat binnen enkele dagen na ontvangst een certificaat afgeeft inzake de „zuiverheid” van het zaad. Overschrijdt de onzuiverheid een bepaalde grens, dan is de verkooper verplicht tot een vergoeding aan den koper; blijft zij daar beneden, dan is het omgekeerde het geval. Op basis van het analyse-certificaat wordt de definitieve factuur opgemaakt. Het oliegehalte speelt daarbij geen rol; het kan belangrijk mee- of tegenvallen.

Het zaad, dat per zeerschip te Amsterdam of Rotterdam aankomt, wordt aldaar overgeladen in binnenschepen en daarmede naar de fabrieken vervoerd. Gedurende het vervoer is, in verband met de weersgesteldheid en met den toestand van het zaad, zoowel een gewichtstoename als een gewichtsvermindering mogelijk; deze wijzigingen blijven echter binnen enge, uit ervaring bekende grenzen.

Bij aankomst aan de fabriek wordt het aldaar uitgeleverde gewicht vastgesteld door middel van een automatisch weegtoestel. Vóór de verwerking wordt het zaad gezuiverd, waarna het nogmaals een automatisch weegtoestel passeert, alvorens het in de wringers en persen komt om daarin verwerkt te worden. Het bij de reiniging verkregen afval wordt onverwerkt verkocht.

Gevraagd wordt:

- a. Een beschrijving in hoofdlijnen van de wijze, waarop naar Uwe meening in het hierboven geschetste bedrijf de accountants-contrôle op de goederenbeweging behoort te geschieden, in welke beschrijving zoowel de geldelijke verantwoording als de hoeveelheidsverantwoording van grondstoffen,